

6 straipsnis. Pajamų mokesčio tarifai

GPMĮ 6 straipsnio 1 dalies apibendrintas paaiškinimas (komentaras):

1. Jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip, gyventojų pajamos apmokestinamos taip:
 - 1) metinė pajamų dalis, neviršijanti 36 vidutinių šalies darbo užmokesčių (toliau – VDU) dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 20 procentų pajamų mokesčio tarifą;
 - 2) metinė pajamų dalis, viršijanti 36 VDU dydžio sumą, bet neviršijanti 60 VDU dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 25 procentų pajamų mokesčio tarifą;
 - 3) metinė pajamų dalis, viršijanti 60 VDU dydžio sumą, taikomą apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 32 procentų pajamų mokesčio tarifą.

Komentaras

1. Gyventojų pajamos, išskyrus šiame straipsnyje nurodytas išimtis, yra sumuojamos ir apmokestinamos taikant šiuos pagrindinius mokesčio tarifus:
 - 1.1. 20 proc. pajamų mokesčio tarifas taikomas metinei pajamų daliai, neviršijančiai 36 VDU dydžio (2026 metais — 83 237,40 Eur per metus) sumos, taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti;
 - 1.2. 25 proc. pajamų mokesčio tarifas apmokestinama metinė pajamų dalis, kuri viršija 36 VDU dydžio sumą (2026 metais – 83 237,40 Eur), bet neviršija 60 VDU dydžio sumos (2026 metais – 138 729 Eur), taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti;
 - 1.3 32 proc. pajamų mokesčio tarifas bus taikomas gyventojų metinei pajamų daliai, kuri viršija 60 VDU dydžio (2026 metais — 138 729 EUR per metus) sumą, taikomą apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti.

Pavyzdžiai:

1. 2026 m. nuolatinis Lietuvos gyventojas gavo tik su darbo santykiais susijusių pajamų – 42 000 Eur.
Kadangi iš darbo santykių suma neviršija 36 VDU dydžio (36 VDU – 83 237,40 Eur), gyventojų pajamos bus apmokestinamos taikant 20 proc. tarifą.2. Nuolatinis Lietuvos gyventojas 2026 m. gavo tik su darbo santykiais susijusių pajamų – 190 000 Eur.
Kadangi metinė pajamų suma viršija 60 VDU (138 729 Eur), pajamos apmokestinamos taip:<ul style="list-style-type: none">– metinė pajamų dalis, neviršijanti 36 VDU dydžio sumos, t. y. 83 237,40 Eur, apmokestinama taikant 20 proc. pajamų mokesčio tarifą;– metinė pajamų dalis, viršijanti 36 VDU dydžio sumą, bet neviršijanti 60 VDU dydžio sumos, t. y. 55 491,60 Eur (138 729 Eur – 83 237,40 Eur), apmokestinama taikant 25 proc. pajamų mokesčio tarifą;– metinė pajamų dalis, viršijanti 60 VDU dydžio sumą, t. y. 51 271 Eur (190 000 Eur – 138 729 Eur), apmokestinama taikant 32 proc. pajamų mokesčio tarifą.3. Nuolatinis Lietuvos gyventojas 2026 m. iš viso gavo 130 000 Eur pajamų: |
|---|

– 40 000 Eur su darbo santykiais susijusių pajamų už darbą Lietuvoje;
– 90 000 Eur su darbo santykiais susijusių pajamų už darbą Norvegijoje, kurios pagal dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatas buvo apmokestintos Norvegijoje,

Kadangi bendra metinių pajamų suma viršija 36 VDU (83 237,40 Eur), bet neviršija 60 VDU (138 729 Eur) dydžio sumos, metinėms pajamoms taikomi GPMĮ 6 straipsnio 1 dalyje nustatyti 20 proc. ir 25 proc. pajamų mokesčio tarifai.

Atsižvelgiant į tai, kad Norvegijoje gautos darbo pajamos pagal dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatas Lietuvoje neapmokestinamos, pajamų mokesčio tarifo taikymo tikslu apskaičiuojama, kokiai Lietuvoje apmokestinamų pajamų daliai tenka 20 proc. ir 25 proc. pajamų mokesčio tarifai.

Apskaičiuojama:

1. Kokią visų metinių pajamų dalį sudaro Lietuvoje apmokestinamos pajamos:

$$40\,000 : 130\,000 = 0,30769231.$$

2. Pajamų suma, nuo kurios pajamų mokestis Lietuvoje apskaičiuojamas taikant 20 proc. pajamų mokesčio tarifą:

$$83\,237,40 \text{ Eur} \times 0,30769231 = 25\,611,51 \text{ Eur}.$$

3. Pajamų suma, nuo kurios pajamų mokestis Lietuvoje apskaičiuojamas taikant 25 proc. pajamų mokesčio tarifą:

$$(130\,000 \text{ Eur} - 83\,237,40 \text{ Eur}) \times 0,30769231 = 14\,388,49 \text{ Eur}.$$

2. Į metines apmokestinamąsias pajamas, nustatant VDU dydį ir tarifą, įskaičiuojamos: pajamos iš darbo santykių; pajamos iš individualios veiklos pagal pažymą; tantjemos, atlygis už veiklą stebėtojų taryboje ar valdyboje, paskolų komitete; autoriniai atlyginimai iš darbdavio; mažosios bendrijos vadovo, kuris nėra tos bendrijos narys, pajamos už vadovavimo veiklą; ne individualios veiklos pajamos už atliekų pardavimą; metinė pajamų, gautų vykdant individualią veiklą įsigijus verslo liudijimą, dalis, viršijanti 50 000 Eur; pajamos ne iš darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių.

3. Apskaičiuojant GPMĮ 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą metinę pajamų sumą, į ją neįtraukiamos GPMĮ 6 straipsnio 6 ir 9 dalyse nurodytos pajamos (žr. GPMĮ 6 straipsnio 10 dalies komentarą).

GPMĮ 6 straipsnio 2 dalies apibendrintas paaiškinimas (komentaras):

2. Metinė pajamų ne iš darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių (išskyrus individualios veiklos pajamas, tantjemas ar atlygį už veiklą stebėtojų taryboje ar valdyboje, paskolų komitete, mokamą vietoj tantjemų arba kartu su tantjemomis, iš asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, gautas pajamas pagal autorines sutartis, mažųjų bendrijų vadovų, kurie pagal Lietuvos Respublikos mažųjų bendrijų įstatymą nėra tų mažųjų bendrijų nariai, pagal civilinę (paslaugų) sutartį už vadovavimo veiklą gautas pajamas, ne individualios veiklos pajamas, gautas pardavus ar kitaip nuosavybėn perleidus atliekas, taip pat šio straipsnio 6 dalies 1, 3–7 punktuose nurodytas pajamas) dalis, neviršijanti 12 VDU dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą.

Komentaras

1. Pagal GPMĮ 6 straipsnio 2 dalį metinė pajamų ne iš darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių dalis, neviršijanti 12 VDU (12 VDU 2026 m. – 27 745,80 Eur) dydžio

sumos, apmokestinama taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą. Šios dalies taikymo tikslu 12 VDU dydžio sumą viršijanti pajamų dalis apskaičiuojama nuo bendros nuolatinio Lietuvos gyventojo metinių ne iš darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių apmokestinamųjų pajamų sumos.

Pavyzdžiai:

1. Gyventojas 2026 m. gavo 160 000 Eur apmokestinamųjų nekilnojamojo turto pardavimo pajamų. Kitų pajamų per mokestinį laikotarpį negavo.

Kadangi nekilnojamojo turto pardavimo pajamos yra pajamos ne iš darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių, joms taikomos GPMĮ 6 straipsnio 2 ir 1 dalių nuostatos.

Pajamos apmokestinamos taip:

- 12 VDU dydžio sumos neviršijanti pajamų dalis, t. y. 27 745,80 Eur, apmokestinama taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą;

- pajamų dalis, viršijanti 12 VDU, tačiau neviršijanti 36 VDU, t. y. 55 491,60 Eur (83 237,40 – 27 745,80), apmokestinama taikant 20 proc. pajamų mokesčio tarifą;

- pajamų dalis, viršijanti 36 VDU, tačiau neviršijanti 60 VDU, t. y. 55 491,60 Eur (138 729 – 83 237,40), apmokestinama taikant 25 proc. pajamų mokesčio tarifą;

- 60 VDU dydžio sumą viršijanti pajamų dalis, t. y. 21 271 Eur (160 000 – 138 729), apmokestinama taikant 32 proc. pajamų mokesčio tarifą.

2. Gyventojas 2026 m. gavo:

- 30 000 Eur su darbo santykiais susijusių pajamų;

- 10 000 Eur apmokestinamų palūkanų.

Kadangi palūkanų suma neviršija 12 VDU dydžio sumos (27 745,80 Eur), ji apmokestinama taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Su darbo santykiais susijusios pajamos apmokestinamos taikant 20 proc. pajamų mokesčio tarifą. Kadangi bendra metinių pajamų suma sudaro 40 000 Eur ir neviršija 36 VDU dydžio sumos (83 237,40 Eur), 25 proc. ir 32 proc. pajamų mokesčio tarifai netaikomi.

3. Nuolatinis Lietuvos gyventojas 2026 m. gavo:

- 19 000 Eur su darbo santykiais susijusių pajamų;

- 10 000 Eur pajamų iš paskirstytojo pelno;

- 100 000 Eur apmokestinamųjų nekilnojamojo turto pardavimo pajamų.

Pajamos iš paskirstytojo pelno apmokestinamos taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą ir, vadovaujantis GPMĮ 6 straipsnio 10 dalimi, neįtraukiamos apskaičiuojant GPMĮ 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą metinę pajamų sumą.

Su darbo santykiais susijusios pajamos ir apmokestinamosios nekilnojamojo turto pardavimo pajamos sudaro 119 000 Eur (19 000 + 100 000).

Kadangi metinė pajamų suma viršija 36 VDU dydžio sumą (83 237,40 Eur), bet neviršija 60 VDU (138 729 Eur) dydžio sumos, pajamos apmokestinamos taip:

- nekilnojamojo turto pardavimo pajamų dalis, neviršijanti 12 VDU dydžio sumos, t. y. 27 745,80 Eur, apmokestinama taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą;

- pajamų dalis, viršijanti 12 VDU, tačiau neviršijanti 36 VDU, t. y. 55 491,60 Eur (83 237,40 – 27 745,80), apmokestinama taikant 20 proc. pajamų mokesčio tarifą;

- 36 VDU dydžio sumą viršijanti, bet 60 VDU dydžio sumos neviršijanti pajamų dalis, t. y. 35 762,60 Eur (119 000 – 83 237,40), apmokestinama taikant 25 proc. pajamų mokesčio tarifą.

2. GPMĮ 6 straipsnio 2 dalies nuostatos netaikomos šioms nesusijusioms su darbo santykiais pajamoms:

2.1. individualios veiklos pajamoms;

2.2. tantjemoms ar atlygiui už veiklą stebėtojų taryboje ar valdyboje, paskolų komitete, mokamam vietoj tantjemų arba kartu su tantjemomis;

2.3. iš asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, gautoms pajamoms pagal autorines sutartis;

2.4. mažųjų bendrijų vadovų, kurie pagal Lietuvos Respublikos mažųjų bendrijų įstatymą nėra tų mažųjų bendrijų nariai, pagal civilinę (paslaugų) sutartį už vadovavimo veiklą gautoms pajamoms;

2.5. ne individualios veiklos pajamoms, gautoms pardavus ar kitaip nuosavybėn perleidus atliekas;

2.6. pajamoms iš paskirstytojo pelno;

2.7. ne per investicinę sąskaitą įsigytų akcijų (dalių, pajų) pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamoms, jeigu šios akcijos (dalys, pajai) įsigytos anksčiau negu prieš 5 metus iki jų pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn dienos;

2.8. pasibaigus gyvybės draudimo sutarties galiojimo terminui gautos gyvybės draudimo išmokos daliai, lygiai pagal šią sutartį sumokėtoms įmokoms, kurios buvo atimamos iš pajamų GPMĮ nustatyta tvarka, taip pat nutraukus gyvybės draudimo sutartį grąžinamoms įmokoms, kurios buvo atimamos iš pajamų GPMĮ nustatyta tvarka;

2.9. iš pensijų fondo gautos pensijų išmokos daliai, lygiai sumokėtoms įmokoms, kurios buvo atimamos iš pajamų GPMĮ nustatyta tvarka, taip pat gyventojui išstojus iš pensijų fondo grąžinamoms sumokėtoms pensijų įmokoms, kurios buvo atimamos iš pajamų GPMĮ nustatyta tvarka;

2.10. per investicinę sąskaitą gautoms pajamoms, kaip jos suprantamos pagal GPMĮ 12¹ straipsnio 3 dalį;

2.11. akcijų, įsigytų pagal pasirinkimo sandorius iš darbdavio ar su juo susijusio asmens, ar kitų akcijų, suteiktų pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka patvirtintas Akcijų suteikimo darbuotojams ir (ar) organų nariams taisykles, įskaitant riboto disponavimo ar kitokio pobūdžio akcijas, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamos, jeigu akcijos buvo suteiktos darbdavio ar su juo susijusio asmens iniciatyva sandoriu, kuris įformintas raštiškai ir kuriame apibrėžtas akcijų suteikimo pagrindas bei sąlygos, ir darbuotojas pardavė ar kitaip perleido akcijas ne anksčiau kaip po 3 metų nuo teisės įsigyti akcijas atsiradimo dienos.

3. Jeigu šioje dalyje nurodytų pajamų suma viršija 12 VDU dydžio ribą, viršijančios pajamų dalies apmokestinimui taikomos šio straipsnio 1 dalies nuostatos, reglamentuojančios atitinkamos rūšies pajamų apmokestinimą.

GPMĮ 6 straipsnio 6 dalies apibendrintas paaiškinimas (komentaras):

6. Taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą apmokestinamos:

1) pajamos iš paskirstytojo pelno;

2) ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ir ilgalaikio darbo išmokos;

3) ne per investicinę sąskaitą įsigytų akcijų (dalių, pajų) pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamos, jeigu šios akcijos (dalys, pajai) įsigytos (įsigyti) anksčiau negu prieš 5 metus iki jų pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn dienos;

4) pasibaigus gyvybės draudimo sutarties galiojimo terminui gautos gyvybės draudimo išmokos dalis, lygi pagal šią sutartį sumokėtoms įmokoms, kurios buvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka, taip pat nutraukus gyvybės draudimo sutartį grąžinamos įmokos, kurios buvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka;

5) iš pensijų fondo gauta pensijų išmokos dalis, lygi sumokėtoms įmokoms, kurios buvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka, taip pat gyventojui išstojus iš pensijų fondo grąžinamos sumokėtos pensijų įmokos, kurios buvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka;

6) per investicinę sąskaitą gautos pajamos, kaip jos suprantamos pagal šio įstatymo 12¹ straipsnio 3 dalį;

7) akcijų, įsigytų pagal pasirinkimo sandorius iš darbdavio ar su juo susijusio asmens, ar kitų akcijų, suteiktų pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka patvirtintas Akcijų suteikimo darbuotojams ir (ar) organų nariams taisykles, įskaitant riboto disponavimo ar kitokio pobūdžio akcijas, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos, jeigu akcijos buvo suteiktos darbdavio ar su juo susijusio asmens iniciatyva sandoriu, kuris įformintas raštiškai ir kuriame apibrėžtas akcijų suteikimo pagrindas bei sąlygos, ir darbuotojas pardavė ar kitaip perleido akcijas ne anksčiau kaip po 3 metų nuo teisės įsigyti akcijas atsiradimo dienos.

Komentaras

1. Šioje dalyje aptariama, kokioms 2026 m. ir vėlesnio mokestinio laikotarpio pajamoms yra taikomas 15 procentų pajamų mokesčio tarifas.

2. Gautos pajamos, kurios apmokestinamos taikant tik 15 procentų pajamų mokesčio tarifą, neatsižvelgiant į per mokestinį laikotarpį gautą sumą, yra šios:

2.1. pajamos iš paskirstytojo pelno;

2.2. ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ir ilgalaikio darbo išmokos;

2.3. ne per investicinę sąskaitą įsigytų akcijų (dalių, pajų) pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos, jeigu šios akcijos (dalys, pajai) įsigytos (įsigyti) anksčiau negu prieš 5 metus iki jų pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės dienos;

2.4. pasibaigus gyvybės draudimo sutarties galiojimo terminui gautos gyvybės draudimo išmokos dalis, lygi pagal šią sutartį sumokėtoms įmokoms, kurios buvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka, taip pat nutraukus gyvybės draudimo sutartį grąžinamos įmokos, kurios buvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka;

2.5. iš pensijų fondo gauta pensijų išmokos dalis, lygi sumokėtoms įmokoms, kurios buvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka, taip pat gyventojui išstojus iš pensijų fondo grąžinamos sumokėtos pensijų įmokos, kurios buvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka;

2.6. per investicinę sąskaitą gautos pajamos, kaip jos suprantamos pagal šio įstatymo 12¹ straipsnio 3 dalį;

2.7. akcijų, įsigytų pagal pasirinkimo sandorius iš darbdavio ar su juo susijusio asmens, ar kitų akcijų, suteiktų pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka patvirtintas Akcijų suteikimo darbuotojams ir (ar) organų nariams taisykles, įskaitant riboto disponavimo ar kitokio pobūdžio akcijas, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos, jeigu akcijos buvo suteiktos darbdavio ar su juo susijusio asmens iniciatyva sandoriu, kuris įformintas raštiškai ir kuriame apibrėžtas akcijų suteikimo pagrindas bei sąlygos, ir darbuotojas pardavė ar kitaip perleido akcijas ne anksčiau kaip po 3 metų nuo teisės įsigyti akcijas atsiradimo dienos.

3. Šiame straipsnyje išvardintos pajamos nebus įskaičiuojamos į metinę pajamų dalį, kuri apmokestinama 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka.

Pavyzdys

Gyventojas 2026 m. iš individualios įmonės gavo 1 000 Eur pajamų iš paskirstytojo pelno.

Individualios įmonės savininko iš individualios įmonės gautos pajamos – 1 000 Eur, nepriklausomai nuo gautų pajamų sumos bus apmokestinamos taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą. Šios pajamos nebus įskaičiuojamos į metinę pajamų dalį, kuri apmokestinama taikant 20, 25 ar 32 proc. pajamų mokesčio tarifus.

GPMĮ 6 straipsnio 7 dalies apibendrintas paaiškinimas (komentaras):

7. Metinė ne individualios veiklos pajamų, gautų pardavus ar kitaip nuosavybėn perleidus atliekas, dalis, neviršijanti 12 VDU dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 5 procentų pajamų mokesčio tarifą.

Komentaras

1. Pagal Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo nuostatas atliekos – tai medžiaga ar daiktas, kurių turėtojas atsikrato, ketina ar privalo atsikratyti (eksploatuoti netinkamos transporto priemonės, jų dalys, baterijos ir akumuliatoriai, elektros ir elektroninės įrangos atliekos ir pan., žr. GPMĮ 2 str. 38 dalies komentara).

2. Už parduotas ar kitaip nuosavybėn perleistas atliekas nuolatinio Lietuvos gyventojo gautos pajamos (išskyrus gautas pajamas, vykdant individualią veiklą), per mokesčinį laikotarpį neviršijančios 12 VDU dydžio sumos, apmokestinamos taikant 5 procentų pajamų mokesčio tarifą. Apmokestinamosioms pajamoms priskiriama visa iš atliekų pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn gautų ne individualios veiklos pajamų suma, neatėmus įsigijimo kainos ir su perleidimu nuosavybėn susijusių privalomų mokėjimų.

3. Nenuolatinio Lietuvos gyventojo gautos tokios pajamos nėra laikomos pajamų mokesčio objektu.

4. Jeigu atliekų pardavimo metinė pajamų suma neviršija 12 VDU dydžio sumos (2026 m. 12 VDU – 27 745,80 Eur), tuomet taikomas 5 proc. pajamų mokesčio tarifas.

Jeigu atliekų pardavimo metinė suma viršija 12 VDU dydžio sumos, tuomet šį dydį viršijanti suma apmokestinama taikant šio straipsnio 1 dalyje nustatytus tarifus:

20 proc. pajamų mokesčio tarifą, jeigu metinė pajamų dalis neviršija 36 VDU dydžio sumos (2026 m. 36 VDU – 83 237,40);

25 proc. pajamų mokesčio tarifu apmokestinama metinė pajamų dalis, kuri viršija 36 VDU dydžio sumą (2026 metais – 83 237,40 Eur), bet neviršija 60 VDU dydžio sumos (2026 metais – 138 729 Eur), taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti;

32 proc. pajamų mokesčio tarifą, jeigu metinė pajamų dalis viršija 60 VDU dydžio sumą (2026 m. 60 VDU 138 729 Eur).

5. Apskaičiuojant metinių pajamų, kurioms taikomas 6 straipsnio 1 dalyje nurodytas tarifas (20, 25, 32 proc.) sumą, į metines pajamas įskaičiuojama visa gautų atliekų pardavimo pajamų suma, t. y. įskaičiuojama ir 12 VDU dydžio sumos neviršijanti suma.

Pavyzdžiai:

1. Gyventojas per 2026 m. mokesčinį laikotarpį gavo apmokestinamųjų pajamų:

- 8 VDU dydžio sumą (18 497,20 Eur) už parduotas ne individualios veiklos atliekas;
- 15 VDU dydžio sumą (34 682,25 Eur) iš darbo santykių;
- Iš viso 23 VDU dydžio suma (53 179,45 Eur).

Atliekų pardavimo pajamos, 8 VDU dydžio suma (18 497,20 Eur), bus apmokestinamos taikant 5 proc. pajamų mokesčio tarifą, nes atliekų pardavimo metinė pajamų suma neviršija 12 VDU dydžio sumos. Kadangi bendra šių metinių pajamų suma, 23

VDU dydžio suma (53 179,45 Eur), neviršija 36 VDU dydžio sumos, tai pajamų suma, 15 VDU dydžio sumą (34 682,25 Eur), gauta iš darbo santykių apmokestinama taikant 20 proc. pajamų mokesčio tarifą.

2. Gyventojas per 2026 m. mokestinį laikotarpį pardavė ne individualios veiklos atliekas už kurias gavo 32 370,1 Eur (14 VDU dydžio suma). Šios pajamos bus apmokestinamos taip:

- dalis, neviršijanti 12 VDU dydžio sumos (27 745,80 Eur), apmokestinama taikant 5 proc. pajamų mokesčio tarifą;

- dalis, viršijanti 12 VDU dydžio sumą (2 VDU dydžio suma / 4 624,30 Eur), apmokestinama taikant 20 proc. pajamų mokesčio tarifą.

GPMĮ 6 straipsnio 8 dalies apibendrintas paaiškinimas (komentaras):

8. Individualios veiklos pajamos, išskyrus šio straipsnio 4 dalyje nurodytas fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu apmokestinamas individualios veiklos pajamas ir pajamas, nurodytas šio straipsnio 9 dalyje, neviršijančios 42 500 eurų per metus, apmokestinamos taikant 20 procentų pajamų mokesčio tarifą.

Komentaras

Individualios veiklos apmokestinamosios pajamos, išskyrus pajamas gautas iš veiklos įsigijus verslo liudijimą bei pajamas gautas iš žemės ūkio veiklos ir tokioje veikloje naudojamo turto nuomos, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamas, apmokestinamos taikant 20 proc. pajamų mokesčio tarifą, jeigu jų suma neviršija 42 500 Eur per metus.

Be to, kai šių apmokestinamųjų pajamų suma neviršija 42 500 Eur per metus, mokėtina pajamų mokesčio suma yra mažinama GPMĮ 18² straipsnyje nustatyta tvarka (žr. GPMĮ 18² straipsnio komentarą) apskaičiuotu pajamų mokesčio kreditu. Tai reiškia, jog efektyvus pajamų mokesčio tarifas svyruoja nuo 5 iki 20 proc. (žr. GPMĮ 18² straipsnio 1 dalies komentarą).

Tais atvejais, kai individualios veiklos apmokestinamosios pajamos, išskyrus pajamas gautas iš veiklos įsigijus verslo liudijimą bei pajamas gautas iš žemės ūkio veiklos ir tokioje veikloje naudojamo turto nuomos, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamas, viršija 42 500 Eur per metus, tai visa šių pajamų suma apmokestinama taikant GPMĮ 6 straipsnio 1 dalyje nustatytus pajamų mokesčio tarifus (žr. GPMĮ 6 straipsnio 1 dalį).

Pavyzdžiai

1. Gyventojas, vykdamas individualią automobilių remonto veiklą, apskaičiavo, jog mokestiniu laikotarpiu uždirbo 15 000 Eur apmokestinamųjų pajamų. Atsižvelgiant į tai, jog apmokestinamosios pajamos neviršija 42 500 Eur per metus, tai šios pajamos apmokestinamos taikant 20 proc. pajamų mokesčio tarifą, o mokėtinas pajamų mokestis apskaičiuojamas GPMĮ 18² straipsnyje nustatyta tvarka. Pritaikius GPMĮ 18² nustatytas formules, šios pajamoms bus faktiškai taikytinas 5 procentų efektyvus pajamų mokesčio tarifas.

2. Gyventojas, vykdamasis individualią programavimo veiklą, apskaičiavo, jog mokestiniu laikotarpiu uždirbo 67 000 Eur apmokestinamųjų pajamų. Atsižvelgiant į tai, jog apmokestinamosios pajamos viršija 42 500 Eur per metus, tai šių pajamų apmokestinimui nėra taikomos GPMĮ 6 straipsnio 8 dalies nuostatos ir visa gautų pajamų suma apmokestinama taikant GPMĮ 6 straipsnio 1 dalyje nustatytus pajamų mokesčio tarifus (20, 25, 32 proc. pajamų mokesčio tarifus).

GPMĮ 6 straipsnio 9 dalies apibendrintas paaiškinimas (komentaras):

9. Pajamos iš žemės ūkio veiklos ir tokioje veikloje naudojamo turto nuomos, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos, jeigu pagal šio Įstatymo nuostatas jos priskiriamos individualios veiklos pajamoms, apmokestinamos taip:

1) metinė pajamų dalis, neviršijanti 60 VDU dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą;

2) metinė pajamų dalis, viršijanti 60 VDU dydžio sumą, taikomą apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 20 procentų pajamų mokesčio tarifą.

Komentaras

Metinė gyventojo gautų apmokestinamųjų pajamų iš žemės ūkio veiklos ir tokioje veikloje naudojamo turto nuomos, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės apmokestinamųjų pajamų, jeigu jos priskiriamos individualios veiklos pajamoms, sumos dalis, neviršijanti 60 VDU dydžio sumos (2026 m. mokestiniu laikotarpiu 60 VDU – 138 729 Eur), taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą, o sumos dalis, viršijanti 60 VDU dydžio sumą, taikomą apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 20 procentų pajamų mokesčio tarifą.

Pavyzdžiai

1. Gyventojas, vykdamasis individualią žemės ūkio veiklą, 2026 m. mokestinį laikotarpį gavo 69 364,50 Eur (30 VDU dydžio suma) apmokestinamųjų žemės ūkio veiklos pajamų. Šios žemės ūkio veiklos pajamos bus apmokestinamos taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą, nes neviršija 60 VDU dydžio sumos.

2. Gyventojas, vykdamasis individualią žemės ūkio veiklą, 2026 m. mokestinį laikotarpį gavo 161 850,5 Eur (70 VDU dydžio suma) apmokestinamųjų žemės ūkio veiklos pajamų. Šios žemės ūkio veiklos pajamos apmokestinamos taip:

- pajamų sumos dalis, neviršijanti 60 VDU dydžio sumos (138 729 Eur), apmokestinama taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą;
- pajamų sumos dalis, viršijanti 60 VDU dydžio sumą (23 121,50 Eur), apmokestinama taikant 20 procentų pajamų mokesčio tarifą.

Žemės ūkio veikloje naudojamo turto nuomos, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos apmokestinamos tokia pačia tvarka kaip žemės ūkio veiklos pajamos, jeigu jos gali būti priskiriamos individualios veiklos pajamoms. Pagal GPMĮ 10 straipsnio 1

dalį individualios veiklos pajamoms priskiriamos pajamos iš individualios veiklos, įskaitant pajamas iš individualios veiklos turto, išskyrus nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą, nuomos, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn. Tai reiškia, jog žemės ūkio veikloje naudoto turto, išskyrus nekilnojamąjį pagal prigimtį turtą, pajamos sudedamos su pajamomis gautomis iš žemės ūkio veiklos ir apmokestinamos kartu.

Jeigu gyventojas gavo žemės ūkio veiklos pajamų, kurios pagal GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 23 punktą yra neapmokestinamos, ir žemės ūkio veikloje naudojamo turto nuomos, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamų, tai šios pajamos apmokestinamos tokia pačia tvarka kaip žemės ūkio veiklos pajamos.

Pavyzdžiai

1. Gyventojas, vykdamas individualią žemės ūkio veiklą bei esantis PVM mokėtoju, 2026 m. mokestinį laikotarpį gavo 78 613,10 Eur (34 VDU dydžio suma) apmokestinamųjų žemės ūkio veiklos pajamų bei pardavė traktorių, kuris naudojamas žemės ūkio veikloje, už 57 803,75 Eur (25 VDU dydžio suma), bendra žemės ūkio veiklos ir joje naudoto turto pardavimo gautų pajamų suma – 136 416,85 Eur (59 VDU dydžio suma). Šių bendra pajamų suma bus apmokestinama taikant tik 15 procentų pajamų mokesčio tarifą, nes jos neviršija 60 VDU dydžio sumos.

2. Gyventojas, vykdamas individualią žemės ūkio veiklą bei esantis PVM mokėtoju, 2026 m. mokestinį laikotarpį gavo 55 491,60 Eur (24 VDU dydžio suma) apmokestinamųjų žemės ūkio veiklos pajamų bei pardavė žemės ūkio veikloje naudotus padargus už 138 729 Eur (60 VDU dydžio suma), bendra žemės ūkio veiklos pajamų bei joje naudoto turto pardavimo pajamų suma – 194 220,60 Eur (84 VDU dydžio suma). Šiai bendrai apmokestinamųjų pajamų sumai bus taikomi tokie pajamų mokesčio tarifai:

- pajamų sumos dalis, neviršijanti 60 VDU dydžio sumos (138 729 Eur), apmokestinama taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą;
- pajamų sumos dalis, viršijanti 60 VDU dydžio sumą (55 491,60 Eur), apmokestinama taikant 20 procentų pajamų mokesčio tarifą.

Paminėtina, jog mokėtina (nuo žemės ūkio veiklos bei tokioje veikloje naudojamo turto nuomos, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamų) pajamų mokesčio suma mažinama GPMĮ 18² straipsnyje nustatyta tvarka (žr. GPMĮ 18² straipsnio komentarą) apskaičiuotu pajamų mokesčio kreditu. Tai reiškia, jog efektyvus pajamų mokesčio tarifas svyruoja nuo 5 iki 15 procentų, jeigu šių pajamų suma neviršija 60 VDU dydžio sumos (138 729 Eur), t. y., kai šių apmokestinamųjų pajamų suma neviršija 20 000 eurų per metus, jos faktiškai apmokestinamos taikant 5 procentų pajamų mokesčio tarifą, jei šių gautų apmokestinamųjų pajamų suma yra nuo 20 000 Eur iki 35 000 Eur, tai priklausomai nuo jų dydžio, faktiškai taikomas tarifas didėja nuo 5 iki 15 procentų. Kai apmokestinamosios pajamos viršija 35 000 Eur, pajamų mokesčio kreditas lygus 0, t. y., mokesčio kreditas nebetaikomas, o visai apmokestinamųjų pajamų sumai, neviršijančiai 60 VDU, taikomas 15 proc. tarifas.

GPMĮ 6 straipsnio 10 dalies apibendrintas paaiškinimas (komentaras):

10. Apskaičiuojant šio straipsnio 1 dalyje nurodytų metinių pajamų sumą, į ją neįtraukiamos šio straipsnio 6 ir 9 dalyse nurodytos pajamos.

Komentaras

1. Apskaičiuojant GPMĮ 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų metinių pajamų sumą, neatsižvelgiama į šio straipsnio 6 ir 9 dalyse nurodytas pajamas, t. y. į bendrą metinių pajamų sumą nėra įtraukiamos šios pajamos:

- 1) pajamos iš paskirstytojo pelno;**
- 2) ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ir ilgalaikio darbo išmokos;**
- 3) ne per investicinę sąskaitą įsigytų akcijų (dalių, pajų) pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos, jeigu šios akcijos (dalys, pajai) įsigytos (įsigyti) anksčiau negu prieš 5 metus iki jų pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės dienos;**
- 4) pasibaigus gyvybės draudimo sutarties galiojimo terminui gautos gyvybės draudimo išmokos dalis, lygi pagal šią sutartį sumokėtoms įmokoms, kurios buvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka, taip pat nutraukus gyvybės draudimo sutartį grąžinamos įmokos, kurios buvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka;**
- 5) iš pensijų fondo gauta pensijų išmokos dalis, lygi sumokėtoms įmokoms, kurios buvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka, taip pat gyventojui išstojus iš pensijų fondo grąžinamos sumokėtos pensijų įmokos, kurios buvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka;**
- 6) per investicinę sąskaitą gautos pajamos, kaip jos suprantamos pagal šio Įstatymo 12¹ straipsnio 3 dalį;**
- 7) akcijų, įsigytų pagal pasirinkimo sandorius iš darbdavio ar su juo susijusio asmens, ar kitų akcijų, suteiktų pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka patvirtintas Akcijų suteikimo darbuotojams ir (ar) organų nariams taisykles, įskaitant riboto disponavimo ar kitokio pobūdžio akcijas, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos, jeigu akcijos buvo suteiktos darbdavio ar su juo susijusio asmens iniciatyva sandoriu, kuris įformintas raštiškai ir kuriame apibrėžtas akcijų suteikimo pagrindas bei sąlygos, ir darbuotojas pardavė ar kitaip perleido akcijas ne anksčiau kaip po 3 metų nuo teisės įsigyti akcijas atsiradimo dienos;**
- 8) pajamos iš žemės ūkio veiklos ir tokioje veikloje naudojamo turto nuomos, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos, jeigu pagal šio Įstatymo nuostatas jos priskiriamos individualios veiklos pajamoms.**

2. Taigi, šios nuostatos taikymo tikslais į metinę pajamų sumą neįtraukiamos aukščiau paminėtos pajamos ir jos neturi įtakos VDU dydžio nustatymui ir GPMĮ 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų pajamų mokesčio tarifų taikymui.

Pavyzdžiai

1. Gyventojas per 2026 m. mokestinį laikotarpį gavo 39 306,55 Eur (17 VDU dydžio suma) pajamų iš darbo santykių bei 16 185,05 Eur (7 VDU dydžio suma) pajamų iš paskirstyto pelno. GPMĮ 6 straipsnio 1 dalyje nustatyti tarifai bus taikomi tik pajamoms iš darbo santykių – 39 306,55 Eur sumai (17 VDU dydžio suma).

2. Gyventojas per 2026 m. mokestinį laikotarpį gavo 18 497,20 Eur (8 VDU dydžio suma) pajamų iš paskirstytojo pelno, 27 745,80 Eur (12 VDU dydžio suma) apmokestinamųjų pajamų iš žemės ūkio veiklos, 83 237,40 Eur (36 VDU dydžio suma) apmokestinamųjų pajamų iš nekilnojamojo turto pardavimo bei 23 121,50 Eur (10 VDU dydžio suma) pajamų iš darbo santykių.

GPMĮ 6 straipsnio 1 dalyje nustatyti tarifai bus taikomi pajamų iš nekilnojamojo turto pardavimo ir pajamų iš darbo santykių sumai – 106 358,90 Eur (83 237,40 + 23 121,50) (46 VDU dydžio sumai (36 + 10)).

GPMĮ 6 straipsnio 11 dalies apibendrintas paaiškinimas (komentaras):

11. Apskaičiuojant metinei pajamų daliai pagal šio straipsnio 1 dalį taikomą pajamų mokesčio tarifą, į šią pajamų dalį pirmiausia įskaičiuojama metinė pajamų dalis, apmokestinama pagal šio straipsnio 2, 7 ir 8 dalis.

Komentaras

1. Apskaičiuojant metinei pajamų daliai pagal GPMĮ 6 straipsnio 1 dalį taikomą pajamų mokesčio tarifą, laikoma, kad į šią pajamų dalį pirmiausia įskaičiuojamos pajamos, apmokestinamos pagal GPMĮ 6 straipsnio 2, 7 ir 8 dalis. Todėl nustatant, kokiai metinių pajamų daliai taikomi GPMĮ 6 straipsnio 1 dalyje nustatyti pajamų mokesčio tarifai, šio straipsnio 2, 7 ir 8 dalyse nurodytos pajamos į metinių pajamų sumą įtraukiamos pirmiausia.

Siekiant nustatyti metinių pajamų dalį, kuriai taikomi GPMĮ 6 straipsnio 1 dalyje nustatyti (20, 25 ir 32 procentų) pajamų mokesčio tarifai, visų pirma yra įskaičiuojamos šios metinės pajamos:

- metinė ne iš darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių pajamų dalis (nurodytos GPMĮ 6 straipsnio 2 dalyje), neviršijanti 12 VDU dydžio sumos;
- metinė ne individualios veiklos pajamų dalis, gauta pardavus ar kitaip nuosavybėn perleidus atliekas, neviršijanti 12 VDU dydžio sumos;
- individualios veiklos pajamos, kai jos neviršija 42 500 Eur.

Tai reiškia, jog pajamų mokesčio tarifų taikymo tikslais, pirmiausiai yra sudedamos aukščiau minėtos pajamos, o tik tada prie jų pridedamos kitos gyventojo gautos pajamos.

Pavyzdys

Gyventojas per 2026 m. mokestinį laikotarpį gavo ne individualios veiklos atliekų pardavimo pajamų – 8 VDU dydžio sumą, individualios veiklos pajamų – 28 VDU dydžio sumą bei darbo santykių pajamų – 16 VDU dydžio sumą.

Siekiant nustatyti, kokie pajamų mokesčio tarifai, nustatyti GPMĮ 6 straipsnio 1 dalyje, turi būti taikomi pajamoms gautoms iš darbo santykių, pirmiausiai sudedamos atliekų pardavimo ir individualios veiklos pajamos – gaunama 36 VDU dydžio suma (8 + 28), ir prie šios sumos pridedama darbo santykių pajamų suma (iš viso – 52 VDU dydžio suma). Kadangi darbo santykių pajamų sumos dalis viršija 36 VDU dydžio sumą, tai ši pajamų dalis apmokestinama taikant 25 procentų pajamų mokesčio tarifą.